

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 347/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátkou [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 93/2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júna 2015 doručená sťažnosť spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou [REDACTED], [REDACTED], pre namietané porušenie jej základného práva

na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 93/2012.

Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla, že *„má postavenie navrhovateľky v kompenzačnom konaní na zaplatenie odškodného – nemajetkovej ujmy za prietahy a diskrimináciu voči Slovenskej republiky v zastúpení Ministerstvom vnútra SR (titulom porušenia jej základného práva na prejednanie veci v primeranej lehote v konaní na Okresnom súde Bratislava III č. k. 28 Cb 19/2006, diskrimináciu) vedenom od 03. 05. 2012 na Okresnom súde Bratislava I v Bratislave pod č. k. 7 C 93/2012 (podanie žaloby vid'. príloha č. 2).*

Podaniu kompenzačnej žaloby predchádzala žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na odškodnenie nemajetkovej ujmy listom zo dňa 21. 09. 2011 doručeným Ministerstvu vnútra SR (príloha č. 3). Teda kompenzačné konanie o odškodnení sťažovateľky, včítane konania o prerokovaní nároku na MV SR trvá už od 21. 09. 2011, pričom sťažovateľka doposiaľ nedosiahla primeraného a spravodlivého odškodnenia za viac ako 3 roky a 8 mesiacov a to všetko aj v dôsledku hrubej a neospravedliteľnej nečinnosti porušovateľa najmä v obdobiach:

- od 03. 05. 2012 do 18. 02. 2013 (prvé pojednávanie uskutočnené až po viac ako 7 mesiacoch od podania kompenzačnej žaloby na okresnom súde)

- od 23. 05. 2013 do 11. 05. 2015, teda kedy okresný súd bol absolútne nečinný, nevytyčoval pojednávanie, nekonal takmer 2 roky...

Vec je po právnej a skutkovej stránke jednoduchá, nezložitá, pre sťažovateľku má mimoriadny význam, pričom v konaní pred vnútroštátnym súdom (porušovateľom) preukázala súčasné splnenie 3 kumulatívnych podmienok na priznanie odškodnenia za prietahy v predmetnom trestnom konaní podľa §-u 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. a to za účinnosti cit. Zákona.

Nakoľko sa v prípade kvalifikovane uznaných prietáhov v súdnom konaní nemajetková ujma spravidla nepreukazuje – vid'. judikatúra Najvyššieho súdu SR,

tak porušovateľovi nič nebránilo, aby vo veci rozhodol aj bez nariadenia pojednávania a to bezodkladne po doručení mu kompenzačnej žaloby, resp. už na prvom pojednávaní dňa 18. 02. 2013 a nie kompenzačné konanie neprimerane predlžoval, nekonal s výrazným časovým odstupom takmer 2 roky, čo je zjavným porušením primeranej lehoty vyžadovanej podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“

Napokon sťažovateľka poukázala na niektoré judikáty Európskeho súdu pre ľudské práva, v zmysle ktorých je podľa jej názoru potrebné napadnuté konanie posúdiť, a keďže okresný súd do uplatnenia sťažnosti na ústavnom súde právoplatne nerozhodol, žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručené podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v kompenzačnom konaní č. k. 7 C 93/2012 porušené boli.

2. Okresnému súdu Bratislava I sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod č. k. 7 C 93/2012 konal.

3. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadosťučinenie v sume 3.000,- Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti nález.

4. Obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva úhradu trov konania v sume 294,08 Eur, ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný zaplatiť na účet jej právnej zástupkyne – advokátky [REDAKOVANÉ] do 2 mesiacov od právoplatnosti nález.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 93/2012, ktoré ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebolo právoplatne skončené.

Pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza ústavný súd zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia

všeobecného súdu... K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (napr. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 103/07, III. ÚS 139/07).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právu na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie týchto práv označeným orgánom verejnej moci (v tomto prípade okresným súdom) ešte mohlo trvať. To znamená, že ústavný súd pri skúmaní porušenia označených práv zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o ich porušení (IV. ÚS 226/04, IV. ÚS 202/2010). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07).

V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Ústavný súd ďalej uvádza, že nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48

ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu okresného súdu zistil, že priebeh konania vedeného pod sp. zn. 7 C 93/2012 bol takýto:

Napadnuté konanie začalo 3. mája 2012, kedy bola okresnému súdu doručená žaloba „na zaplatenie odškodného z dôvodov prieťahov a diskriminácie“ na základe nesprávneho postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní o zaplatenie istiny s príslušenstvom.

Okresný súd uznesením z 11. mája 2012 vyzval odporcu, aby sa v lehote 15 dní k žalobe vyjadril. Odporca vo vyjadrení vzniesol okrem iného aj námietku litispendencie, ktorú na pojednávaní uskutočnenom 18. februára 2013 zoberal späť. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) okresnému súdu prípisom zo 4. júna 2013 oznámil, že požadovaný s vecou súvisiaci súdny spis sp. zn. 8 K 1/2004 nie je možné zapožičať, pretože v súčasnosti je zapožičaný Okresnému súdu Bratislava III k sp. zn. 11 C 58/2012. Zákonná sudkyňa 10. októbra 2013 požiadala o zapožičanie ďalších súdnych spisov s vecou súvisiacich.

Dodatkom č. 17 k rozvrhu práce na rok 2013 bolo napadnuté konanie pridelené na prejednanie a rozhodnutie inej zákonnej sudkyňi.

Okresný súd 7. októbra 2014 vyhotovil kópie dôkazných materiálov zo zapožičaného súdneho spisu vedeného pod sp. zn. 8 K 1/2004 a po ich zažurnalizovaní bol zapožičaný súdny spis vrátený.

Okresný súd 10. februára 2015 nariadil termín pojednávania na 11. máj 2015.

Pojednávanie uskutočnené 11. mája 2015 bolo z dôvodu doplnenia dokazovania odročené na 8. jún 2015.

Okresný súd pojednávanie uskutočnené 8. júna 2015 odročil na 31. august 2015.

Predsedníčka okresného súdu upovedomením z 8. júna 2015 sťažovateľku na základe ňou podanej sťažnosti informovala o priebehu a stave konania.

Okresný súd na pojednávaní uskutočnenom 31. augusta 2015 rozhodol v merite veci, pričom písomné vyhotovenie rozsudku sťažovateľka prevzala 27. októbra 2015.

Proti predmetnému rozsudku sťažovateľka 10. novembra 2015 podala odvolanie a okresný súd sťažovateľku uznesením z 29. januára 2016 vyzval na zaplatenie súdneho poplatku.

Predkladacia správa okresného súdu spolu so súdnym spisom a podaným odvolaním bola krajskému súdu predložená 29. marca 2016.

Ústavný súd hodnotiac doterajší priebeh napadnutého konania, ako aj skutočnosti vyplývajúce zo sťažnosti a z jej príloh konštatuje, že okresný súd o merite veci rozhodol rozsudkom z 31. augusta 2015, proti ktorému sťažovateľka 10. novembra 2015 podala odvolanie, a okresný súd vec na rozhodnutie 29. marca 2016 predložil krajského súdu. Od uvedeného momentu okresný súd už nemohol ovplyvniť ďalší priebeh napadnutého konania.

Ústavný súd v súvislosti s napadnutým konaním poukazuje na to, že sťažovateľka vypracovala sťažnosť adresovanú ústavnému súdu už 5. júna 2015, teda tri dni pred uskutočnením pojednávania určeného na 8. jún 2015, ktorého termín bol nariadený odročením veci na predchádzajúcom pojednávaní uskutočnenom 11. mája 2015, o čom sťažovateľka na základe uvedeného mala vedomosť.

Z predmetného súdneho spisu okresného súdu taktiež vyplýva, že sťažovateľka 9. júna 2015 podala ústavnému súdu sťažnosť napriek tomu, že ešte 15. mája 2015 uplatnila u predsedníčky okresného súdu sťažnosť na prieťahy v napadnutom konaní. Tým, že ani nevyčkala na výsledok jej vybavenia, okresnému súdu nebol poskytnutý dostatočný časový priestor na eventuálne prijatie príslušných opatrení.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, rozhoduje iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ústavný súd aplikujúc uvedené v okolnostiach danej veci nenašiel dôvody hodné osobitného zreteľa a podanie sťažnosti na prietahy podľa zákona o súdoch zo strany sťažovateľky vyhodnotil iba ako formálny úkon bez toho, aby okresnému súdu bola poskytnutá reálna možnosť na zjednanie nápravy.

Berúc do úvahy všetky okolnosti posudzovanej veci vrátane doterajšej dĺžky konania a najmä skutočnosť, že okresný súd o merite veci už 31. augusta 2015 rozsudkom rozhodol a po podaní odvolania následne vec predložil krajskému súdu, teda pri predbežnom prerokovaní sťažnosti k porušovaniu označených práv už nemohlo dochádzať, ústavný súd sťažnosť v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti odmietol.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. mája 2016